1851. N°. 137.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 14 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 13 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 November.

Heden ontvingen wij het volgend berigt van H. H. Regenten omtrent de feestviering in het Gereformeerde Oude Mannen- en Vrouwenhuis, op de Heerengracht alhier, die de rij der feestvieringen in de zes Godshuizen besluit, gelijk wij vroeger de van H. H. Regenten der overige Godshuizen ontvangene berigten hebben geplaatst.

L. l. Dingsdag avond had in ons gesticht de door den Heer Burgemeester beloofde feestviering plaats, die uit hoofde van herstellingen in eene der zalen tot nog toe was uitgesteld.

Ten half acht ure begaf de Heer Burgemeester met zijne echtgenoot en twee zijner kinderen, door Regenten ontvangen, zich in de gewone eetzaal, tot dat einde sierlijk ingerigt, waar de oude lieden het 10de vers van Ps. 68 aanhieven.

Vervolgens werd de Burgemeester met de zijnen door den tijdelijken Voorzitter verwelkomd en hielden zij zich een geruimen tijd met de oude lieden bezig. Na verder een en ander te hebben bezigtigd, keerden zij, wel voldaan over de inrigting van het gesticht, in de eetzaal terug en werden van wege de beweldadigden door een hummer op eene hartelijke wijze bedankt, en zongen deze ten slotte het 3de vers van Ps. 134.

Daarna vertoefden de Burgemeester met de zijnen nog eenigen tijd in de regentenkamer, en bragten de oude lieden verder den avond in gepaste vrolijkheid door.

— Eergisteren was een werkman in de goot der Militaire strafgevangenis buiten deze stad aan het werk, toen ongelukkiger wijze een venster werd opengestooten, dat hem zoo raakte, dat hij er uit viel en bijna onmiddelijk stierf. Hij laat eene vrouw na en één kind van 3 weken.

Heden morgen stortte buiten de Wittepoort aan het paardewed, eene ongehuwde vrouw, Maria André genoemd, omstreeks 30 jaren oud, terwijl zij de wascht spoelde in het water; daar niemand dit ongeluk bemerkt had, is zij later levenloos er uitgehaald.

— L. l. Maandag overleed te Oegstgeest de Hoog-Eerw. Heer Cornelius Ludovicus, Baron van Wykerslooth, Heer van Schalkwijk, Bisschop van Curium in part. infid., Commandeur van de Orde van den Ned. Leeuw en van die van Gregorius den Groote, enz. enz. na een langdurige en smartelijke ziekte. Hij was den 25sten Mei 1786 te Haarlem geboren en bereikte alzoo den ouderdom van ruim 65 jaren.

In het jaar 1811 ontving hij de Priesterwijding en werd nog in datzelfde jaar Hoogleeraar aan het Seminarie te Warmond. Paus Gregorius XVI benoemde hem in 1832 tot Bisschop van Curium, tot welke waardigheid hij het volgend jaar te Munster werd gewijd. In 1840 bij gelegenheid dat hij Rome bezocht, schonk dezelfde Paus hem de titels van Huisprelaat en Adsistent-Bisschop bij den Pauselijken Stoel, en de thans regerende Paus beschonk hem met het bovengemelde Commandeurschap der Orde van Gregorius den Groote.

Hij was een man die uitblonk door Christelijke deugden. Noch zijn hooge kerkelijke betrekking, noch zijn aanzienlijk vermogen, deden hem ooit afwijken van dien eenvoud en die nedrigheid die met zijne onbekrompene liefdadigheid, zijne schoonste Christelijke sieraden waren, welke hem bij Roomsch en Onroomsch eene hooge mate van liefde en achting hadden verworven. Zachtmoedig en verdraagzaam, eene verdraagzaamheid die hier althans bij niemand zal gelaakt worden als sproot zij uit onverschilligheid voort, vermeed hij den omgang niet met Protestanten, onder welken hij vele vrienden had, en wier behoeftigen hij ook van het zijne mededeelde en liefderijk ondersteunde.

Hij is henen gegaan in vrede, verlangende met de woorden van den Apostel Paulus (Phil. I: 23) »ontbonden te worden en met Christus te zijn," terwijl zijne nagedachtenis bij de Roomsch-Katholijken in Nederland en niet alleen bij deze, maar ook bij Protestanten die hem meer van nabij kenden, in eere en zegening zal blijven.

Wij vernemen dat het lijk, dat heden met de teekenen zijner waardigheid versierd in des Bisschops kapel is ten toon gesteld, waarschijnlijk morgen namiddag te een ure naar het familiegraf te Schalkwijk zal worden vervoerd.

— Tot de zeldzame voorbeelden van Geleerden, die, bij een voortdurend werkzaam leven, een hoogen ouderdom bereiken, behoort ongetwijfeld de Hoogleeraar W. A. van Hengel, alhier. Op heden bereikt die Godgeleerde den ouderdom van 72 jaren, en terwijl vóór weinige dagen van zijne hand een *Commentarius Perpetuus in I Cor. XV* verscheen, lezen wij uit den brief aan den beroemden Winer, die dat boek voorafgaat, dat Z. Hoogel. eerlang ter perse denkt te geven een *Commentarius op den Brief van Paulus aan de Romeinen*, die, vergissen wij ons niet, niet minder dan 3 deelen zal bevatten. Voorwaar een zeldzaam voorregt op zoo gevorderden leeftijd. *Hbl.*

— Den 11den zijn de werkzaamheden van de Duinwater-Maatschappij, ten behoeve van Amsterdam, begonnen in tegenwoordigheid van Z. K. H. den Prins van Oranje, die de eerste spade in den grond heeft gestoken, de Burgemeesters van Amsterdam en Haarlem, en vele genoodigden. De Heer Mr. J. van Lennep heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gehouden.

— Op den 6den November heeft de Heer J. Ch. Labouchère, Consul van Z. M. den Koning der Nederlanden te Havre, op eene plegtige wijze aan Kapt. Maressal de Marsilli, vereerd de groote zilveren medaille en loffelijk getuigschrift, hem ter hand gesteld, door de te Rotterdam gevestigde Zuidhollandsche Maatschappij tot Redding van Schipbreukelingen, als een blijk harer welverdiende erkentelijkheid voor zijne op den 5den October bewezene diensten en hulpvaardigheid aan de Nederl. stoomboot Fijenoord, bij het uitloopen van den Briel.

— Bij de Boekh. Gebr. Muller, te 's Hertogenbosch, is verschenen: *De Abdy van Rijnsburg*, door Dr. G. D. J. Schotel, Predikant te Tilburg. Er bestond vroeger eene beschrijving dier abdy, maar zij verdiende naauwelijks dien naam. Zij was slechts eene dorre, verwarde opsomming van allerlei min of meer belangrijke bijzonderheden. Van hier dat onze eerste letterkundigen herhaalde malen hun verlangen openbaarden, eene andere, meer op de hoogte der tegenwoordige historische wetenschap en meer met de eischen dezer eeuw overeenstemmende beschrijving te bezitten. Niemand vatte de pen op om er aan te voldoen. Eindelijk kwam Dr. Schotel in het tijdelijk bezit van de voornaamste charters uit het archief der aloude stichting. Hij onderzoekt in zijn werk de oorzaken van de stichting der abdy, schetst hare lotgevallen, de betrekking tusschen haar en de Pausen, de Bisschoppen, de Abten van Egmond en Middelburg, de Graven en de Edelen; beschrijft hare kerk, hare voorregten, hare inkomsten; geeft de geschiedenis harer orde en werpt een blik in het openbaar en kloosterleven der Abdissen en Nonnen. Bovendien hebben eenige voorname Nederlandsche dichters, als: Alberdingk Thijm, Beets, van den Bergh, van Groningen, Hofdijk, ter Haar, Hasebroek, Potgieter en Tollens, sommige romantische episoden in poëzy behandeld. Het werk verdient eene plaats in de bibliotheken der geleerden, in het vertrek der beschaafde vrouwen; gelezen te worden door den ernstigen navorscher der geschiedenis en den eenvoudigen beoefenaar en beminnaar der fraaije letteren. Het bevat een schat voor hen die zich op de heraldie, en voor hen die zich op het nasporen van oude zeden en gewoonten toeleggen. (*Hbl.*)

's GRAVENHAGE, 11 November.

HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik hebben aan de Commissie tot inzameling van liefdegiften voor de nagelatene betrekkingen van de verongelukte visschers op de Pink Schevenings welvaren, eene som van *f* 100 doen toekomen.

— Berigten uit Stokholm van den 5den melden dat de Kroonprinses en de jonggeborene zich bijzonder welvarende bevonden; de laatste zou bij den H. Doop de namen ontvangen van Louisa Josephine Eugenia.

— De Minister van Marine zal Vrijdag den 14den geen gehoor verleenen.

— Uit het Verslag der Commissie van Rapporteurs voor Hoofdstuk III der Staats-begrooting voor het dienstjaar 1852, Depart. van Buitenl. Zaken, ontleenen wij het volgende ten opzigte van de handelsbetrekkingen met vreemde en overzeesche landen:

Op eenige vragen der Commissie omtrent de gevolgen van het vrijgevig stelsel omtrent de scheepvaart-wetgeving aangenomen, heeft de Minister onder anderen geantwoord:

»De voornaamste uitkomsten van de officiele handels-statistiek over het loopend jaar zullen, zoodra mogelijk, in den aanvang van het volgende ter kennisse der Volksvertegenwoordiging gebragt worden. De Regering moet echter doen opmerken, dat bij de beoordeeling van de gevolgen eener wetgeving, die niet beoogd heeft het handelsverkeer plotseling en kunstmatig op te drijven, maar alleen die hinderpalen heeft willen wegnemen, waardoor de

natuurlijke en langzame ontwikkeling van dat verkeer belemmerd werd, zelfs een geheel jaar nog een betrekkelijk zeer kort tijdvak is.

»Eene gewigtige uitkomst (de vermeerdering van het aantal niet slechts der nieuw in de vaart gebragte schepen in het algemeen, maar ook van de hier te lande gebouwde in het bijzonder,) is reeds bij de aanbieding der begrooting onder de aandacht der Kamer gebragt. Daardoor is gebleken: vooreerst, dat de vaart onder Nederl. vlag nog altijd genoegzame voordeelen aanbiedt, om nieuwe ondernemingen aan te moedigen; en ten andere, dat de vrijheid, den Nederl. reeder gelaten om, des verkiezende, ook buiten 's lands te doen bouwen, niet tot nadeel van den Nederl. scheepsbouw gestrekt heeft.

»De uitkomst van onderhandelingen ten deze mag zeer voldoende genoemd worden, want de Nederl. vlag geniet thans ook bij indirectie vaart gelijkstelling met de nationale vlag in de meeste Staten van Europa en eenige van Amerika.

»Met andere Staten zijn nog onderhandelingen aanhangig, zoo als met de Vereenigde Staten; de Republiek der Jonische Eilanden; met die van Costa Rica, welk land bij de eventuele opening eener gemeenschap tusschen den Atlantischen Oceaan en de Stille Zuidzee voor den handel van meer belang kan worden.

»Met Belgie, waar het differentieel stelsel nog wordt vastgehouden, is een tractaat van den handel en scheepvaart geteekend.

»Voorts met Frankrijk, Spanje en Portugal."

Op eenige beschouwingen omtrent de consulaten in vreemde landen werd in de nota des Ministers geantwoord:

»Men legt er zich steeds op toe om, daarvoor zooveel mogelijk, Nederlanders op te sporen, en in elk geval kundige en ter goeder naam staande personen. Men gelooft niet, afgezien van het bezwaar dat zulks voor 's Rijks schatkist zoude hebben, dat in de bezoldiging van een grooter aantal consulaire agenten veel nut zoude gelegen zijn. Menigmaal toch werden er belangrijke diensten gedaan door, en tevredenheid betuigd over niet betaalde personen, terwijl het daarentegen wel gebeurd is dat bezoldigden stoffe tot moeijelijkheden opleverden. Wanneer echter later aanleiding mogt gevonden worden om tegen vaste jaarwedden, op bepaalde punten, van hier uit personen te zenden, dan zoude zulks bij volgende begrootingen in aanmerking kunnen worden gebragt. Hiermede zal echter altijd met de meeste omzigtigheid moeten worden te werk gegaan, vermits het meer of minder belangrijke van ter sprake gebragte punten al ligt afhankelijk kan zijn van bijzondere inzigten, en de deur eenmaal opengezet zijnde, het niet ontbreken zoude aan gedurig herhaalde aanzoeken tot dat einde. Het consulaat te New-York wordt sedert 32 jaren bekleed door den Heer J. C. Zimmerman, die men meent Nederlander te zijn, althans in onze taal correspondeert, en die als een ijverig en verdienstelijk man bij het Departement bekend is, dat te New-Orleans door den Heer P. J. Gildemeester, eenen Nederlander."

De Commissie heeft ook gevraagd of men al, behalve te Canton, in eene of meer der voor den handel opengestelde zeehavens van China Nederl. Consuls heeft gevestigd, dan wel of onze belangen alleen door Engelschen of Noord-Amerikanen worden voorgestaan? en of bij de veranderde rigting van den handel met Oostelijk Azie de vestiging van meerdere Nederl. Consuls in de havens van den Stillen Oceaan niet van wezenlijk belang zou worden? waarop geantwoord is dat:

»In de havens Shanghai en Amoy tot Nederl. Vice-Consuls zijn benoemd, de Heeren Thomas Clay Beale en James Tait, beiden leden van Engelsche handelshuizen. Dat hunne benoeming heeft plaats gehad op de voorstellen van den Nederl. Consul te Canton en van de factorij der Handel-Maatschappij welke beiden verklaarden, dat in die havens geene Nederlanders gevestigd waren.

»De vestiging van een grooter aantal Nederl. Consulaten in de havens aan den Stillen Oceaan, wordt geenszins uit het oog verloren. Reeds is bij de Memorie van Toelichting gewaagd, behalve van de vroeger ingestelde Consulaten te Valparaiso en San Francisco, van de vestiging van een nieuw Consulaat te Panama (hetwelk onlangs erkend is door de Regering van Nieuw Grenada). Maar ook op andere punten blijft men opmerkzaam, en daar het is toegeschenen, dat eene zoodanige instelling in Peru doelmatig zoude kunnen wezen, zijn voor eenigen tijd de noodige stappen gedaan, om, ter bereiking van dat doel, te Lima of Callao het noodige onderzoek in te stellen.

»Hierbij verdient vermelding, dat men zich onledig houdt om een verdrag van vriendschap, handel en scheepvaart met de Sandwich-eilanden aan te gaan, en dat, zoo dit tot stand komt, de vestiging van een Nederlandsch Consulaat op dezelve, hetwelk dan echter waarschijnlijk bezoldigd zal moeten wezen, daarvan het gevolg kan zijn."

Ook de kostbare inrigting van het Consulaat te Smyrna, die meer op historische herinneringen, dan op behoefte schijnt te steunen, is door de Commissie weder ter sprake gebragt. Met name heeft zij gevraagd of de Predikantsplaats bij het Gezantschap niet zou kunnen worden opgeheven, onder bijvoeging echter, dat zij op dit punt niet verder zou willen aandringen, indien haar blijken mogt, dat werkelijk te Smyrna eene Nederduitsch-Hervormde gemeente bestaat.

In de nota van den Heer Minister is geantwoord:

»De Regering kan de verlangde verzekering geven, dat er te Smyrna eene Nederlandsch-Protestansche gemeente bestaat, welke in 1850, volgens opgave van den Consul-Generaal aldaar, 66 zielen telde.

»Het zal in overweging worden genomen, of niet voortaan de bezoldiging van den Predikant bij de bedoelde gemeente, zoo als eigenaardiger schijnt, ten laste zal kunnen worden gebragt van het hoofdstuk der Staats-begrooting betreffende het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, even als plaats heeft met het 1/3 van het jaargeld, hetwelk door de Nederlandsche, Groot-Brittannische en Pruissische Regeringen gezamenlijk is toegekend aan den Hervormden Leeraar te Turyn."

— In het verslag der Commissie van Rapporteurs voor Hoofdstuk VII, R. Kath. Eeredienst, verklaart zich de Commissie tegen alle inmenging der Regering in sacra. Zij gelooft echter dat de stappen tot regeling van de aangelegenheden der R. K. Kerk hier te lande, welke van die Kerk zelve moeten uitgaan, door de Regering krachtig kunnen en moeten bevorderd worden, omdat naar haar eenparig oordeel het belang van den Staat medebrengt, dat de abnormale toestand, waarin het R. K. Kerkgenootschap tot heden verkeert, ophoude.

Bij het onderhoud, hetwelk op den 11den October plaats vond, heeft zij daarom aan den Minister de navolgende vragen gedaan:

Bestaat bij de Regering gegrond vooruitzigt op eene eenigzins spoedige regeling van den hiervoor bedoelden toestand; dan wel, doen zich bezwaren op tegen die regeling, tot welker opheffing of wegruiming van Staatswege maatregelen zouden kunnen worden genomen, en zoo ja, waarin zouden die maatregelen bestaan?

Door den Minister is hierop geantwoord:

»Dat de Regering vroeger en ook thans openlijk en duidelijk had verklaard, dat de R. K. Kerk de vrijheid had hare aangelegenheden op den normalen voet te regelen; dat het niet in de bedoeling der Regering lag de vrijheid dier Kerk ten opzigte harer organisatie in iets te belemmeren; dat door deze herhaalde verklaringen aan den Heiligen Stoel aanleiding gegeven was, om, zoo Hij de zaak wenschelijk acht, tot verwezenlijking daarvan aan de Regering de noodige openingen te doen, doch dat zij van hare zijde gemeend had tot geene officiele mededeelingen daaromtrent te moeten overgaan; dat zij echter gegronde redenen heeft om te gelooven dat van de zijde van den Heiligen Stoel openingen ten opzigte dier regeling aan haar gedaan zullen worden, en tevens om het er voor te houden dat die openingen niet lang achterwege zullen blijven."

De Commissie van Rapporteurs, bestaande uit de H. H. Luyben, Metman, Dullert, Dommer van Poldersveldt en van Nispen van Sevenaer, heeft gemeend bij dit antwoord te moeten berusten.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 12 *November.*

In deze zitting is ingekomen een ontwerp van wet betreffende het verdrag van handel en scheepvaart, den 20sten September jl. tusschen Nederland en Belgie gesloten. Door de Commissien van Rapporteurs is verslag uitgebragt omtrent de Hoofdstukken V, IX *A.* en IX *B.* der Staatsbegrooting voor 1852, alsmede omtrent de wet tot vaststelling der middelen voor dat jaar. Nadat de beraadslaging over het wets-ontwerp betreffende dadingen omtrent kapitalen ten laste van groote wegen in het Hertogdom Limburg geopend was, heeft de Regering dat wets-ontwerp ingetrokken. De Regering achtte onder de bestaande omstandigheden eene afzonderlijke wet omtrent dit onderwerp onnoodig en zal thans een nieuwen post brengen op het IXde Hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor 1852.

Het wets-ontwerp tot aanvulling der wet tot vaststelling van Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1851 (pensioenen) en dat tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1852 zijn achtereenvolgens zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Maandag 10 *November.*

In deze zitting is ingekomen eene missive van Gedeputeerde Staten, betrekkelijk de toepassing van bepalingen van het reglement omtrent de borgtogten van rekenpligtige ambtenaren in Zuidholland. — Verzonden naar eene Commissie van de Heeren Huyser, van den Berg van Heinenoord, Hein, van den Broek en Nederburgh.

De Commissie, in wier handen gesteld was het verzoek om magtiging op Gedeputeerde Staten, tot het doen eener af- en overschrijving op den post voor onvoorziene uitgaven, heeft haar rapport uitgebragt, bij monde van den Heer van der Burgh, en tot inwilliging geadviseerd.

Vervolgens zijn de discussien, over het reglement op de wegen en voetpaden in deze provincie, voortgezet en ten einde gebragt.

De zitting is daarna opgeheven tot Woensdag, als wanneer aan de orde is gesteld de beraadslaging over het reglement, nopens het Hoogheemraadschap van Schieland.

Zitting van Woensdag 12 *November.*

In deze zitting is ingekomen eene missive van den Minister van B. Zaken, houdende dat voortaan alle reglementen door de Provinciale Staten gearresteerd, en welke 's Konings goedkeuring behoeven, regtstreeks aan den Koning zullen moeten worden toegezonden. (Daartoe strekte ook het voorstel door den Heer Léon in de zomervergadering gedaan, doch alstoen met eene geringe meerderheid van stemmen verworpen).

Daarna was aan de orde de behandeling van het ontwerp-reglement voor het Hoogheemraadschap van Schieland.

Alvorens daartoe over te gaan, is eene langdurige beraadslaging ontstaan over de vraag, in hoe verre men de bevoegdheid had, bij dit of andere reglementen af te wijken van de bepalingen der algemeene beginselen, vroeger door de Provinciale Staten, onder bekrachtiging des Konings, aangenomen. Ten slotte is de bevoegdheid daarvan erkend, en zijn toen de beraadslagingen over gemeld ontwerp-reglement begonnen.

In den verderen loop dezer zitting is: 1°. met eene meerderheid van 36 tegen 25 stemmen beslist, dat de vergadering bevoegd is, veranderingen te brengen in de grensscheiding van waterschappen, en 2°. met eene meerder-

heid van 46 tegen 13 stemmen verworpen een voorstel van den Heer Vernède, om de stad Schiedam buiten het Heemraadschap van Schieland te stellen.

En 3°. met eene meerderheid van 39 tegen 20 stemmen verworpen een voorstel van den Heer Hoffman, om de grensscheiding van het Heemraadschap langs den zeedijk te Rotterdam te doen loopen en alzoo de binnenstad uit te sluiten. — Morgen voortzetting dezer beraadslagingen.

ROTTERDAM, 11 November.

Het lijk van den Engelschen Gezant is heden van 's Gravenhage in een met vier paarden bespannen lijkwagen herwaarts vervoerd, gevolgd door twee rijtuigen, waarin de betrekkingen van den overledene gezeten waren, en begeleid door een detachement cavalerie. Aan het einde der Schiekade bevond zich eene commissie uit Heeren Burgemeester en Wethouders dezer stad, met den Consul van Groot-Brittanje te dezer stede, den Heer Garnizoens-Kommandant enz. alsmede het detachement infanterie, om de lijkstaatsie te ontvangen. De trein trok naar de Boompjes, waar het van Engeland gekomen Gouvernements-stoomjagt Lightning voor het Hôtel des Pays-Bas gereed lag om het lijk te ontvangen. De kist werd door de matrozen der stoomboot naar boord gedragen, gevolgd door de Heeren welke de laatste eer hadden helpen bewijzen, terwijl de militairen aan den wal geschaard de militaire honneurs bewezen. Tevens deed het geschut zich hooren van het wachtschip, hetwelk daarna van het Engelsche stoomjagt beantwoord werd, terwijl dit laatste daarop van wal stak om de reis naar Engeland te aanvaarden.

AMSTERDAM, 10 November.

Het Fransche departement der Seine onderhoudt jaarlijks gemiddeld 14,080 gevonden of verlaten kinderen; elk kind kost 105,67 fr. Bij deze mededeeling, die wij uit een Fransch blad overnemen, kunnen wij voegen, dat in onze hoofdstad gedurende het jaar 1850 door de administratie over de stads-bestedelingen, zijn opgenomen 14 vondelingen en 86 verlaten kinderen; terwijl wij bij deze gelegenheid doen opmerken de aanzienlijke vermindering van het getal vondelingen in de laatste jaren, hebbende dit getal in 1817 niet minder dan 855 en in 1835 nog 105 bedragen. Wij ontleenen deze bijzonderheden aan het ons ter inzage gegeven afgedrukte gedeelte van het werk over de liefdadigheid te Amsterdam, dat eerlang in het licht verschijnt. (*Amst. Cour.*).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 11 November.

Een zekere Luitenant, Pim, wenscht Sir John Franklin zoo mogelijk van de landzijde op te zoeken. Zijn gevoelen is, dat Franklin in den veronderstelden Poolschen oceaan, zuidelijk stevende, en zoodanig tusschen oostelijke en westelijke ijsschotsen ingeklemd raakte, dat hij zijnen weg onmogelijk huiswaarts vinden kan, doch door de aanwezigheid van dieren, zijn bestaan en dat zijner lotgenooten rekken kan. Luitenant Pim wenscht den 18den November van Londen naar Petersburg te vertrekken, en indien de Keizerlijke Regering het vergunt, door Siberie naar den mond der rivier Kolyma te reizen, en vergezeld van 2 of 3 personen, de eilanden van Nieuw-Siberie te bezoeken, op het spoor van Wrangel en Anjou, om van de meest noordelijk wonende Samoijeden inlichtingen op te doen. — De reis zou twee of meer jaren kunnen duren. Verscheidene aardrijkskundigen hebben hunne goedkeuring aan dit plan geschonken, en de President der aardrijkskundige vereeniging heeft, ondersteund door het Engelsch gouvernement, 't welk den reiziger behulpzaam zijn wil, te dien einde naar Petersburg geschreven.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 November.

De Baron de Stassart heeft 2000 fr. ter beschikking der Belgische Akademie gesteld, welke, door opklimming der renten, strekken zullen tot eenen om de 6 jaren uit te loven prijs voor het bestgekeurde stuk over eenen vermaarden Belgische geleerde, geschiedkenner, letterkundige of kunstenaar.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 November.

De President der Republiek heeft l. l. Maandag in het veld van Mars eene wapenschouwing gehouden en is door de menigte koel ontvangen.

— Gisteren heeft de Commissie, benoemd om het voorstel der Regering tot uitbreiding van het stemregt te onderzoeken, hetzelve met 13 tegen 2 stemmen verworpen, na nog den Minister van Binnenl. Zaken gehoord te hebben. Deze Commissie heeft heden haar rapport in de Wetgevende Kamer uitgebragt, en daarbij als haar gevoelen nog voorgedragen, dat de Vergadering later voor te stellen wijzigingen in de kieswet zou kunnen aannemen. Donderdag zullen de beraadslagingen over het voorstel beginnen.

— De andere Commissie, belast met het onderzoek der Quaestoren, heeft ook den Minister van Binnenl. Zaken gehoord, die zijne verwondering te kennen gaf over de indiening van zoodanig voorstel zonder eenige voldoende aanleiding, op een tijdstip van ongestoorde rust, en terwijl er geene de minste reden bestond om voor de veiligheid der vergadering gevaar te duchten; verder de ongrondwettigheid van het voorstel betoogde en bewees, dat ingeval de vergadering ooit werkelijk in de noodzakelijkheid mogt komen om voor hare veiligheid troepen aan te vragen, zij althans het regt niet zou hebben om den Bevelhebber dier troepen te benoemen.

De Minister verklaarde ook nadrukkelijk dat het gouvernement zich op het gebied der wettigheid wilde houden, dat het nimmer de perken der wet zou overschrijden en in de vervulling zijner pligten zijne kracht gelegen achtte; terwijl daarentegen het voorstel een inbreuk was op de wettigheid en den President in zijne regten aantastte.

De Minister eindigde met te verklaren dat hij vast besloten had de constitutionnele regten van den President, zoo dikwerf die bedreigd mogten worden, te verdedigen; dat hij daarom het voorstel der quaestoren geheel verwerpelijk achtte, en voor het oog des lands en van de vergadering de gevolgen van het voorstel ter verantwoording liet van degenen die het ingediend hadden. De Commissie is nog tot geen besluit gekomen.

— De winter kondigt zich hier te lande aan door eene vroege koude; in de bergachtige streken is reeds veel sneeuw en in de westelijke zijn vele koude regens gevallen. Te Montmartre, Passy enz. heeft men reeds ijs gezien.

— Men heeft in de hoofdstad weder groote uitbreidingen van straten en pleinen te verwachten, waartoe 80 huizen onteigend en 9 millioen fr. zullen besteed worden.

SARDINIE.

TURYN, 6 November.

De Regering, welke, sedert den terugkeer van den Paus te Rome, slechts door eenen Zaakgelastigde aldaar vertegenwoordigd werd, heeft nu een Gevolmagtigd Minister derwaarts gezonden, den Heer de Sambuy, waaruit men opmaakt, dat de geschillen met dat Hof eindelijk zouden geschikt worden. Het Roomsche hof zou den eersten stap hebben gedaan ter aanknooping der onderhandelingen.

— De Hoogleeraar Nuytz, heeft, sedert aan hem van staatswege vrijheid van onderwijs is verleend, zijne openbare lessen weder geopend. De eerste maal was de gehoorzaal door eene menigte Studenten, Geleerden, Advokaten, Geneesheeren en zelfs Geestelijken vervuld, die hem met een algemeen vreugdegejuich begroetten. Hij heeft bij deze gelegenheid verklaard, bij zijne eenmaal uitgedrukte gevoelens ten aanzien van het kerkelijk regt te volharden, en zich verdedigd tegen de beschuldiging, dat hij zich daardoor aan de godsdienst zou vergrepen hebben.

PRUISSEN.

BERLIJN, 10 November.

Gisteren, toen het juist drie jaren geleden was, dat het Ministerie Brandenburg-Manteuffel aan het bestuur was gekomen, heeft de Minister Manteuffel een adres ontvangen door de voornaamste ingezetenen der stad onderteekend, waarbij hem de dank der onderteekenaars betuigd werd voor hetgeen hij gedurende de laatste drie jaren gedaan heeft, »om eenen staat van zaken te bevestigen, die alleen geschikt is om het welzijn te bevorderen van een volk, hetwelk door de wijsheid zijner vorsten, onder tucht en orde, groot geworden is;" voor zijne pogingen om de instellingen des lands te verbeteren op eene wijze, »die de revolutionnaire willekeur evenzeer uitsluit, als zij aan het Pruissische volk den waarborg oplevert, dat het de vruchten van zijne vlijt en trouw niet door nieuwe omwentelingen in gevaar gebragt zal zien," en voor de bewijzen die de Minister gegeven heeft, »dat hij met alle bereidvaardigheid om de regten van anderen te eerbiedigen en de conservative belangen van Europa te bevorderen, toch diep doordrongen is van het bewustzijn der pligten, die Pruissen jegens zich zelf en jegens Duitschland te vervullen heeft."

De Minister heeft aan de bezending, welke dit adres overbragt, een antwoord gegeven, waarin hij, na zijnen dank voor de hem bewezen deelneming en bijval betuigd te hebben, onder anderen zeide: »De banier van het Koningschap beschouw ik als een dierbaar erfstuk, dat ik met bloed en leven moet verdedigen; ik gevoel mij vrij van alle partij-oogmerken; ik heb geen andere eerzucht, dan om de dienaar des Konings van Pruissen te zijn. Ja, zal Pruissen blijven bestaan, dan moet het eene sterke monarchie zijn. Die monarchie wil ik staande houden, naar het bevel van mijn Koninklijken meester, tot heil zijner onderdanen. Men pleegt wel te zeggen, dat de Regering bevreesd is; ik meen geen bewijzen van vrees te hebben gegeven; maar het is eene noodlottige eigenschap van onzen tijd, dat men degenen, die de gevaren zien en ze begrijpen, beschouwt als mannen die voor de gevaren bevreesd zijn. Aan gevaren ontbreekt het ons ook heden nog niet; wij zijn er door omringd, ik ken ze, en gij zult ze met mij kennen; maar daarom vrees ik ze niet. Wanneer wij slechts ons niet zelven verlaten, dan zijn wij zeker van de overwinning; en zoolang God mij kracht verleent, zal ik niet moede worden het Koningschap in Pruissen te helpen handhaven, en de vijanden daarvan met alle magt te bestrijden." — De Minister heeft ook uit vele andere steden adressen ontvangen, in gelijken geest gesteld.

TURKYE.

CONSTANTINOPEL, 26 October.

De Sultan heeft bevolen, dat het feit der gewelddadige ontvoering van den Nederlandschen Vice-Consul H. v. Lennep, die voor 50,000 piasters weder was losgelaten, streng zal worden onderzocht. Tevens heeft hij als een bewijs van deelneming in zijn ongeval aan dien Heer eene met diamanten en zijn naamcijfer prijkende snuifdoos doen ter hand stellen.

— De roovers, die onlangs de landelijke woning van den Deenschen Consul hadden bezocht, hebben daar andermaal een' inval gedaan.

— Alle bezwaren tegen het aanleggen van den spoorweg over de landengte van Suëz zijn uit den weg geruimd. De Engelsche Ingenieurs hebben verlof ontvangen om met de werkzaamheden te beginnen. Aan hun hoofd staat een Engelschman, die reeds lang in Egypte gevestigd en bij den Onderkoning zeer gezien is, met name Abdallah-Bey.

DENEMARKEN.

In de voorleden maand had op het binnenlandsch, in het Noordwesten gelegen eiland Morsoe een merkwaardig natuurverschijnsel plaats. Aldaar is namelijk eene zwarte wolk, even als een kolendamp over de stad Nykioebing

getrokken en grootendeels in den tuin van den koopman Meulengracht nedergevallen. Het bleek nu, dat het kleine insecten waren, zoo talrijk, dat men ze met schoppen moest wegwerpen. Eenige flesschen met die diertjes, deels levende, deels op spiritus, zijn naar Koppenhagen gezonden. Zij hebben de lengte van eene streep en de dikte van een draad garen; deels kropen zij, deels bewogen zij zich verticaal kronkelende. Met een vergrootglas bemerkte men, dat zij met schubben bedekt waren, twee hoornen en 6 voeten hadden, en dat eenige bruin en andere violet van kleur waren.

MEXICO.

19 October.

Er is in dit land wederom een opstand uitgebroken. De Regering had aan het Congres het voorstel gedaan, om met de opstandelingen in schikking te komen, doch dit is door het Congres verworpen. Het heeft integendeel aan de Regering magt en last gegeven om van alle beschikbare middelen ter demping van den opstand gebruik te maken, ook van de dienst der burgerwacht. Ondertusschen breidde zich de magt der opstandelingen met iederen dag uit.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, op Zaturdag den 15den November 1851, des namiddags ten 1 ure.

215de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

7de Trekking, No. 7698 een prijs van *f* 1,000.
8ste " No. 11020 een prijs van *f* 10,000. No. 15588 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden ontsliep alhier in den vrede des Heeren, de Weledel-Gestrenge Heer Mr. P. C. DE LA SAUSSAYE, vroeger *Hoofdcommies aan het Departement van Koloniën*, in den ouderdom van bijna 68 jaren, na een ziekbed van vijf weken, diep betreurd door zijne overgeblevene Weduwe, Kinderen en verdere Betrekkingen.

'S GRAVENHAGE, 10 November 1851. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE.

Eenige Kennisgeving.

Heden overleed na een geduldig lijden mijn waarde Echtgenoot, HENDRICUS JOSEPHUS THYSSENS, in den ouderdom van ruim 68 jaren, tot groote droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen.

De Wed. M. J. THYSSENS,
LEYDEN, 13 November 1851. Geb. LA MOTTE.

Voor de vele bewijzen van belangstelling en deelneming ons gedurende de ziekte en het overlijden van onzen Zoon betoond, betuigen wij bij deze onzen welmeenenden dank.

W. H. DOZY,
LEYDEN, 12 November 1851. A. H. W. DOZY, Geb. KLUIT.

Volgens bevel van den Regter-Commissaris Mr. J. F. PRINGLE, in het Faillissement van JOHAN HENDRIK REMMERS, *Kunstdraaijer en Koopman in Kramerijen, te Leyden*, worden de bekende en onbekende Schuldeischers opgeroepen, om op den 26sten November 1851, te verschijnen ter Vergaderkamer der Arrondissements-Regtbank alhier, ten einde over te gaan tot de Verificatie der Schuldvorderingen.

Het Algemeen Kantoor van Administratie alhier, onder Directie van STADNITSKI & VAN HEUKELOM c. s., adverteert, dat de **COUPONS** van door hetzelve uitgegevene *CERTIFICATEN van Russische Fondsen*, verschenen 1/13 Julij 1851, van Heden af zullen worden betaald ten Kantore van de **Ontvang- en Betaalkas**; als: van 6 pCt. in Assignatiën, groot Rs. 30.—, met *f* 15.91, *Vijftien Guldens Een en Negentig Cents*; en van 6 pCt. in Zilver, groot Rs. 15.—, met *f* 27.84, *Zeven en Twintig Guldens Vier en Tachtig Cents*.

AMSTERDAM, 11 November 1851.

MREN REGENTEN DER HUISZITTEN- EN DIACONIE ARMEN alhier brengen bij deze ter kennis hunner Stadgenooten, dat de gewone **Najaars-Collecte** langs de Huizen, ten voordeele hunner Administratie, zal plaats hebben op *Maandag den 17den November* 1851.

Zij durven de belangen hunner Armen, bij den op handen zijnden Winter, in de liefdadigheid hunner Medeingezetenen met vertrouwen aanbevelen, daar deze, hoe menigmaal er offers voor verarmde Natuurgenooten gevraagd werden, altijd een treffend voorbeeld van milddadigheid gegeven hebben.

Mren Regenten voornoemd,
LEYDEN, 13 November 1851. W. WERTS, *President*,
D. VELS HEYN, *L. S.*

Let Wel!

In **30** LESSEN à 30 Cents de Les, biedt zich een fatsoenlijke gelegenheid aan om een grondig onderwijs te ontvangen in het **Dames Hoedenmaken**; de Leerlingen kunnen het werk zelf mede brengen, dat volgens de laatste ontvangen Wintermodellen, onder leiding en opzigt van eene bekwame Modiste afgemaakt wordt. Adres onder letter **A.** bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, op de Breedestraat.

De Lessen in het **INDUSTRIE-COLLEGIE** zullen geopend worden op aanstaanden Dingsdag, den 18den dezer, des avonds te *zeven* ure.

LEYDEN, 13 November 1851. A. H. VAN DER BOON MESCH.

Men is van meening om op Donderdag den 20sten November 1851, des Voormiddags ten 11 ure, aan het Warmonder Hek in de gemeente *Warmond*, in het Openbaar te Verkoopen, **om gesloopt te worden**, een WIP-VIJZEL-WATERMOLEN, hebbende 10 Nederl. Ellen Vlugt, staande aan de Lede, tusschen de Trekvaart van *Leyden* op *Haarlem* en de brug in den Spoorweg, liggende over genoemde Lede onder *Warmond*; kunnende dagelijks bezigtigd en zeer gemakkelijk te Water vervoerd worden.

Door den Boekhandelaar JACs. HAZENBERG CSZOON, te *Leyden*, is op den 13den November 1851, aan het Gemeentebestuur zijner woonplaats ter Vertaling in het Nederduitsch aangeboden:

Outlines of the history and formation of the understanding by the author of outlines of social Economy. — London 1847.

Bij den Boekhandelaar P. ENGELS te *Leyden* komt **Morgen** van de Pers:

LE PRIX DE LA RÉFORMATION,

SERMON sur Apoc. III. 11, prononcé le 2 Novembre 1851, par

F. C. J. VAN GOENS,

Dr. en Théol., l'un des Pasteurs de l'Église Wallonne de Leyde.

De Pillen van Holloway zijn een bewonderenswaardig middel in gevallen van galziekten, gebrek aan spijsverteering en bedorven maag.

De Heer REARDON, te Newcastle, die zich een geruimen tijd lang van zijne gewone zeer drukke bezigheden had verwijderd, uit hoofde hij door zware inspanning van geest was lijdende aan verval van krachten, aandoening van het zenuwgestel, gebrek aan spijsvertering, gal ongesteldheid, en hartkloppingen, werd door zijne vrienden geraden, de *Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken, daar alle geneeskundige voorschriften bij hem vruchteloos waren geweest. Hij volgde dien raad, volharde gedurende eenigen tijd in dit voornemen, en volgde stiptelijk den daarbij voorgeschreven leefregel, en thans is hij geheel hersteld, en bevindt zich beter dan ooit, ofschoon hij reeds de ouderdom van 65 jaar bereikt heeft.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 28,50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 12 November.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Slotkoers.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{5}{16}$	$57\frac{1}{4}$	$57\frac{5}{16}$
Dito Certificaten	3	"	$66\frac{7}{8}$	67	$66\frac{15}{16}$
Dito dito	4	"	$88\frac{5}{8}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{5}{8}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	"	$87\frac{5}{8}$	$87\frac{5}{8}$	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
O. I. Leening	4	"	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg		"	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	"	94	—	—
Haarlemmermeer	5	"	99	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	5	"	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{1}{2}$	$103\frac{1}{4}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	"	$94\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1840	4	"	$87\frac{7}{8}$	88	88
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	"	$87\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	"	$65\frac{1}{2}$	—	—
Certificaten van dito	6	"	$65\frac{1}{2}$	—	—
POLEN, Obligatiën	4	"	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	500	"	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$15\frac{5}{16}$	$15\frac{3}{8}$	$15\frac{3}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken	5	"	$15\frac{5}{16}$	$15\frac{3}{8}$	$15\frac{3}{8}$
Dito Obligatiën	3	"	28	$28\frac{1}{8}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	"	$34\frac{5}{8}$	—	—
Coupons Ardoins			$7\frac{3}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	"	—	—	—
Dito	4	"	—	—	—
Dito Metall.	5	"	69	$69\frac{5}{8}$	—
Dito Nieuwe	5	"	$77\frac{1}{8}$	$77\frac{11}{16}$	$77\frac{9}{16}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	"	$35\frac{7}{8}$	$36\frac{3}{8}$	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	"	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{1}{2}$	$46\frac{1}{2}$
BRAZILIE, 1824, 100 £	5	"	$88\frac{3}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	"	—	—	—
Dito dito	4	"	$33\frac{3}{16}$	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{1}{8}$
VENEZUELA	$3\frac{1}{2}$	"	$34\frac{5}{8}$	—	—
MEXICO	5	"	24	$24\frac{1}{4}$	$24\frac{1}{8}$
AMERIKA, Bankactiën			$2\frac{15}{16}$	3	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.